

Faktaark om matsvinn i Kiosk-, Bensin- og Servicehandel 2024

MATINDUSTRI

GROSSIST

DAGLIGVARE

SERVERING

KBS

FORBRUKER

Dette faktaarket er utarbeidet av Norsk institutt for bærekraftsforskning (NORSUS) på vegne av Matvettⁱ.

Metodikk

Statistikken for kiosk, bensin og servicehandelen (KBS) baserer seg på rapportering av økonomisk svinn og omsetning (NOK) samt kilopriser fra dagligvarehandelen som benyttestil å regne om matsvinnet fra økonomisk verdi til mengder (tonn). Bedriftene som har levert matsvinndata representerer ca. 30 % av omsetningen i bransjen. Total mengde matsvinn i KBS-sektoren beregnes ut fra de rapporterende bedriftenes markedsandeler. Det henvises til Stensgård, Prestrud et al. (2021) for mer detaljerte beskrivelser av metodikken.

Resultater

KBS-sektoren ble en del av arbeidet med å redusere matsvinn i 2018, og dette er også året de første tilgjengelige dataene foreligger fra. Fra 2018 til 2024 er det estimert at matsvinnet i KBS er redusert med 32 %, målt i kg/innbygger. KBS er har nådd neste delmål i bransjeavtalen om en 30 % reduksjon innen 2025. Merk at matsvinnstatistikken for KBS er noe usikker, og må kun anses som et estimat. Dette skyldes lav representasjon av bedriftene i bransjen samt at svinn rapporteres i økonomiske verdier. Tabell 1 viser tidsserien av de oppskalerte resultatene i mengde (tonn) og kg matsvinn per innbygger. Resultatene er justert for hele perioden ved bruk av oppdaterte kg-priser, som har påvirket de oppskalerte mengdene fra 2018.

Tabell 1. Utvikling av matsvinn over tid, i tonn og kg per innbygger (2018-2024).

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tonn matsvinn	3 800	3 400	2 300	3 000	3 300	3 000	2 700
Kg per innbygger	0,72	0,64	0,43	0,56	0,61	0,55	0,49

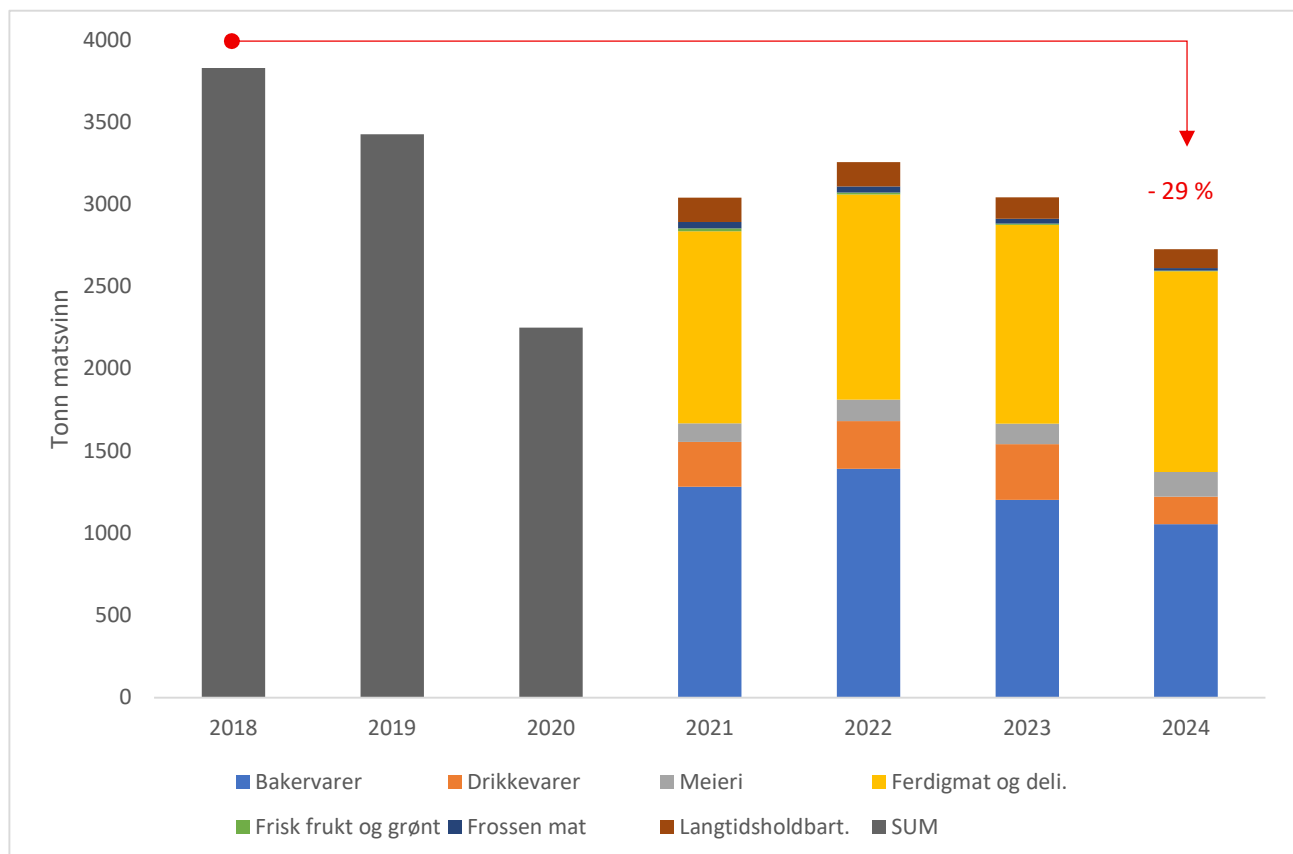
Utviklingen av matsvinnet i KBS har variert over tid, blant annet på grunn av pandemien. Etter en liten økning i matsvinnet da aktiviteten vendte tilbake til normalen, har mengdene igjen begynt å gå ned.

Total reduksjon målt i tonn er estimert til 29 %. Merk at utviklingen målt i tonn er lavere sammenlignet med utviklingen målt i kg/innbygger på grunn av økt innbyggertall (SSB 2025). Utviklingen i matsvinnet samt fordelingen av totalt matsvinn (tonn) for de ulike varegruppene er vist i Figur 1. De største varegruppene målt i tonn er fremdeles fersk ferdigmat (pølser, sandwicher o.l.) og bakervarer (for eksempel boller), med henholdsvis 45 % og 39 %. De minste varegruppene er frossen mat samt frisk frukt og grønnsaker (under 1 %). Utviklingen for de ulike varegruppene er ukjent fra 2018 til 2020. Søyler for disse årene er derfor merket i grått og viser kun total mengde matsvinn.

Matsvinnet i alle varegrupper er redusert i 2024 sammenlignet med 2023, med unntak av meierivarer og fersk ferdigmat, som har økt med henholdsvis 20 % og 1 %. Det er verdt å merke seg at interne endringer i bedriftenes produktgruppering kan påvirke mengdene fra år til år, og at total mengde matsvinn derfor gir en tydeligere indikasjon på den generelle trenden.

Klimaavtrykket knyttet til matsvinnet i grossistleddet er redusert med 50 %, mens det økonomiske tapet er redusert med 26 %. Forskjellen på utviklingen for klimaavtrykk, økonomi og mengde matsvinn skyldes at nedgangen har vært minst for relativt klimaintensive og dyre produkter som meierivarer og kjøtt. Målt i klimaavtrykk er fersk ferdigmat (78 %) og bakervarer (11 %) de største bidragsyterne. Disse to varegruppene står også for mesteparten av det økonomiske tapet som følge av matsvinn.

Hovedårsakene til redusert mengde matsvinn er fortsatt nedprising av varer like før utløpsdato, salg av overskuddsmat gjennom alternative kanaler samt generelt fokus på matsvinn internt i bedriftene.

Figur 1. Utvikling av matsvinn i tonn per år og per varegruppe for perioden 2018-2024 (utviklingen for de ulike varegruppene er ukjent fra 2018 til 2020).

Referanser

SSB (2025). 01222: Befolkning og kvartalsvise endringer, etter region, statistikkvariabel og kvartal.

Stensgård, A. E., et al. (2021). Sektorrapport for matbransjen, offentlig sektor og husholdningsleddet. Fredrikstad, NORSUS (Norwegian institute for sustainability research).

Visjonen til NORSUS Norsk institutt for bærekraftsforskning AS, tidligere Østfoldforskning AS, er å bidra til bærekraftig samfunnsutvikling. Vi utvikler kunnskap og metoder for å forstå og implementere bærekraft bedre i samfunnet. Sammen med bedrifter og offentlige aktører kartlegger og reduserer vi miljøbelastninger, ofte med økonomisk gevinst. Slik bidrar vi til å bevege samfunnet i en bærekraftig retning.

ⁱ Matvett er mat- og serveringsbransjens selskap for å forebygge og redusere matsvinn og er ansvarlig for rapporteringen i henhold til bransjeavtalen om reduksjon av matsvinn på vegne av NHO Mat og Drikke, DLF, DMF, NHO Reiseliv og Virke som er deres eiere. Datagrunnlaget for dette faktaarket bygger på data fra rapporterende bedrifter under bransjeavtalen. For mer info om datagrunnlag og metodikk les kapittel 6.2 i [denne rapporten](#).